

Наталія Миколаївна ПЛИСЮК

к.ю.н., в.о. професора кафедри, Хмельницький університет управління та права імені Леоніда Юзькова

ORCID: <https://orcid.org/0000-0001-9857-929X>

e-mail: nataliiaplysiuk25@gmail.com

ОЗНАКИ ПРОСТОГО УМИСНОГО ВБИВСТВА ЗА КРИМІНАЛЬНИМ ЗАКОНОДАВСТВОМ УКРАЇНИ

Досліджено питання характеристики та аналізу основних ознак простого умисного вбивства за кримінальним законодавством України. Обов'язковою невід'ємною ознакою умисного вбивства, зокрема й простого його складу, є його протиправність. Протиправність вбивства, як і будь якого іншого кримінального правопорушення, визначається винністю та караністю. Протиправність означає заборону кримінально-правовою нормою вчинення того чи іншого діяння під загрозою застосування покарання за нього. Для детального та всебічного аналізу тієї чи іншої кримінально-правової норми, в цьому разі норми, яка передбачає так зване просте вбивство, важливим є насамперед встановлення ознак, які в їх сукупності утворюють склад конкретного кримінального правопорушення. Варто відзначити, що для правильної кримінально-правової кваліфікації найбільш оптимальним та виправданим є аналіз ознак складу кримінального правопорушення за елементами такого складу.

Ключові слова: умисне вбивство, кримінальне законодавство, позбавлення життя, склад кримінального правопорушення, кваліфікація

ВСТУП

У чинному Кримінальному кодексі (КК) України [1] у ч.1 ст. 115 передбачено кримінальну відповідальність за вчинення умисного вбивства. В цій нормі законодавцем визначено юридичне поняття і самого умисного вбивства, яке без кваліфікуючих ознак, вказаних у ч. 2 ст. 115 КК України, є простим. Обов'язковою невід'ємною ознакою умисного вбивства, зокрема й простого його складу, є його протиправність. Протиправність вбивства, як і будь якого іншого кримінального правопорушення, визначається винністю та караністю. Протиправність означає заборону кримінально-правовою нормою вчинення того чи іншого діяння під загрозою застосування покарання за нього.

Для детального та всебічного аналізу тієї чи іншої кримінально-правової норми, в нашому випадку норми, яка передбачає т.зв. просте вбивство, важливим є насамперед встановлення ознак, які в їх сукупності утворюють склад конкретного кримінального правопорушення. Варто відзначити, що для правильної кримінально-правової кваліфікації найбільш оптимальним та виправданим є аналіз ознак складу кримінального правопорушення за елементами такого складу. Виокремлення і вірне тлумачення ознак, що притаманні будь-якому явищу або поняттю, є необхідною умовою правильного його застосування та виключення помилок під час кваліфікації діянь [6, с.388].

Вбивство людини є злочином, розуміння якого за своїми соціально-біологічними ознаками та суспільною небезпекою особливих труднощів не викликає. Однак, у кримінально-правовому змісті цього слова, поняття вбивства людини є вужчим, ніж його повсякденне трактування в побуті, оскільки для настання кримінальної відповідальності за вбивство людини необхідна достатня кількість певних ознак, які б свідчили про наявність складу цього злочину [4, с.83]. Отже, з'ясуванню питань про ознаки складу простого вбивства за кримінальним законодавством України і присвячено цю статтю.

Дослідженню питань кваліфікації та кримінальної відповідальності у вчиненні умисних вбивств тією чи

іншою мірою присвятили свої праці такі вчені, як М.І. Бажанов, Ю.В. Баулін, В.І. Борисов, В.К. Гришук, В.О. Навроцький, П.П. Андрушко, В.В. Сташис, Є.В. Фесенко, М.І. Мельник, В.М. Куц, М.П. Короленко, О.П. Литвин, В.М. Мамчур, Л.М. Підкоритова, А.В. Савченко, М.І. Хавронюк, Омар Мухаммед Муса Ісмаїл, Л.А. Остапенко, С.Г. Блинська, В.Ф. Примаченко, О.М. Лупіносова, Н.Є. Маковецька, В.О. Копанчук та ін. Але не дивлячись на великий теоретичний доробок з питань про поняття, види, кримінально-правову кваліфікацію вбивств людини в Україні, окремі аспекти даних питань залишаються малодослідженими та потребують додаткового глибшого аналізу.

МЕТА статті – дослідження питань про ознаки простого умисного вбивства за кримінальним законодавством України, вплив таких ознак на здійснення правильної кримінально-правової кваліфікації.

МЕТОДИ

У статті застосовано низку методів наукового пізнання: герменевтичний, історико-правовий, системний, діалектичний, функціональний, формально-логічного аналізу. В основу тлумачення текстів історичних правових джерел, наукових праць покладено герменевтичний метод. Історико-правовий застосовано в аналізі генезису традицій вітчизняної законодавчої практики тлумачення поняття простого умисного вбивства. Системний метод застосовано для комплексного розгляду складників визначеного у статті дослідження. Діалектичний метод застосовано у дослідженні елементів та ознак складу простого умисного вбивства. Функціональний та метод формально-логічного аналізу застосовано для з'ясування змісту об'єктивних та суб'єктивних ознак досліджуваного складу кримінального правопорушення у кримінально-правовій кваліфікації вказаного діяння.

РЕЗУЛЬТАТИ

Визначення поняття простого вбивства у вітчизняному кримінальному законодавстві здійснювалось порізному. Ще з часів Київської Русі це називалось людиноубивством, смертовбивством або душоубивством. Більш сучасний простий склад умисного вбивства визначено у КК УРСР 1922, 1926, 1960 років, визначення

простого вбивства не було. Наприклад, у ст. 94 КК УРСР 1960 р. зазначалось: «Умисне вбивство, вчинене без вказаних у статті 93 цього Кодексу ознак». А у ст. 93 передбачалась відповідальність за кваліфіковані умисні вбивства, тобто за обтяжливих обставин [5]. За проектом нового КК України відповідно до ст. 4.1.5. вбивство визначається як спричинення смерті іншій людині [7]. Загалом варто відзначити, що питання про поняття вбивства є дискусійним, адже законодавець у чинному КК України дає визначення лише умисного вбивства, що породжує певні дискусії, зокрема з формулювання вбивства через необережність, визначення якого в чинному законі про кримінальну відповідальність немає.

Вбивство людини, передбачене ч. 1 ст. 115 КК України в теорії кримінального права називають вбивством без пом'якшуючих і обтяжуючих обставин або основним складом вбивства, простим складом вбивства (простим вбивством) чи складом вбивства без кваліфікуючих ознак [2, с.6; 3, с.149; 4, с.82].

Саме ч. 1 ст. 115 КК України відносно інших складів умисних вбивств є нормою загальною, тобто в ній сформульовано родовий склад вбивства, з якого вже виділяються кваліфікуючі ознаки, тобто кваліфіковані склади умисних вбивств (ч. 2 ст. 115 КК України) та привілейовані склади умисних вбивств (ст.ст. 116-118 КК України), які, зі свого боку, є спеціальними нормами. Під час встановлення ознак, які утворюють склад простого умисного вбивства як самостійного кримінального правопорушення варто насамперед приділити увагу його об'єктивним та суб'єктивним ознакам.

Стосовно об'єктивних ознак складу простого умисного вбивства, то передусім розглянемо особливості об'єкта простого умисного вбивства іншої людини, адже антисуспільна сутність будь-якого кримінального правопорушення визначається насамперед його об'єктом, тобто суспільними відносинами в тій чи іншій сфері життєдіяльності особи, суспільства, держави, на які здійснюється посягання у вчиненні умисного вбивства.

В теорії кримінального права питання про об'єкт кримінального правопорушення є одним з найбільш дискусійних, але це є предметом інших досліджень. Варто відзначити лише, що дотримуємось позиції, згідно з якою об'єктом кримінального правопорушення є суспільні відносини, які охороняються кримінальним законом, тобто які поставлено під охорону закону про кримінальну відповідальність. Відносини, які знаходяться поза сферою правового регулювання (моральні, політичні тощо), а також заборонені правом, об'єктом кримінального правопорушення бути не можуть [10, с. 42]. Також об'єктом кримінального правопорушення є «не якісь абстрактні суспільні відносини», а конкретні суспільні відносини, належна модель вольових суспільних відносин, охоронювана нормою, змістом якої є відповідний суспільний інтерес [8, с.77-88].

Необхідно розмежовувати поняття об'єкта кримінального правопорушення та об'єкта складу кримінального правопорушення, враховуючи, що підставою кримінальної відповідальності є вчинення діяння, яке містить склад кримінального правопорушення.

Для чіткого визначення об'єкта складу простого умисного вбивства необхідно звернутися до класифікації об'єктів кримінальних правопорушень. Вважається, що загальним об'єктом складу кримінального правопо-

рушення є вся сукупність суспільних відносин, яка охороняється законом про кримінальну відповідальність. Відповідно, загальним об'єктом позбавлення життя іншої людини, тобто вбивства, є сукупність суспільних відносин, охоронюваних кримінальним законом. Коло цих відносин відображене у ч. 1 ст. 115 КК. Життя кожної людини як об'єкт кримінально-правової охорони не має ніяких юридичних особливостей і відмінностей. Кримінальний закон рівною мірою охороняє життя кожної без винятку людини незалежно від її статі, віку, службового становища тощо.

Родовим об'єктом вбивства людини є суспільні відносини, що виникають з приводу охорони життя та здоров'я людини. Безпосереднім об'єктом вбивства людини постають суспільні відносини, які виникають з приводу недоторканності життя іншої особи. Предметом зазначених відносин є саме життя іншої людини.

Умисне вбивство як кримінальне правопорушення, що посягає на життя, має місце тоді, коли припиняється біологічне існування організму, з моменту відмирання головного мозку людини. Таке положення має принципове значення для визначення моменту закінчення вбивства.

Родовий та безпосередній об'єкти вбивства людини знаходяться у взаємовідношенні як категорії окремого і загального: безпосередній об'єкт входить у родовий як частина і ціле.

Об'єктом вбивства людини є право людини на життя. Право людини на життя визнається усією світовою спільнотою як таке, що належить кожній людині та закріплене у відповідних міжнародних документах. Таке право регулюється відповідними суспільними відносинами, які склались в процесі розвитку суспільства і досягли відповідного високого рівня нині та поставлені під охорону законом про кримінальну відповідальність в Україні. Право людини на життя є юридичною реальністю, оскільки закріплене в нормах Конституції України [11].

Так, безпосереднім об'єктом складу простого вбивства, на нашу думку, слід визнавати суспільні відносини з приводу забезпечення захисту життя іншої (будь-якої) особи.

Об'єкт кримінального правопорушення в жодному разі неможна ототожнювати з предметом кримінального правопорушення. Але важливим є той факт, що умисне вбивство є безпредметним кримінальним правопорушенням, адже предметом кримінального правопорушення може бути лише певна річ матеріального світу, яка створюється людиною і тому сама людина предметом бути не може.

Дослідження ознак об'єктивної сторони складу кримінального правопорушення допомагає здійснити точну правову оцінку суспільно небезпечних діянь, що, зі свого боку, зумовлює забезпечення законності у процесі боротьби зі злочинністю. Зазвичай під об'єктивною стороною складу кримінального правопорушення розуміється зовнішня сторона (зовнішнє вираження) кримінального правопорушення, що характеризується суспільно небезпечним діянням (дією або бездіяльністю), суспільно небезпечними наслідками, причиною зв'язком між діянням і суспільно небезпечними наслідками, місцем, часом, обстановкою, способом, а також засобами вчинення кримінального правопорушення [12, с. 135].

Об'єктивна або ж зовнішня сторона простого вбивства характеризується насамперед діями або бездіяльністю, спрямованими на позбавлення життя іншої людини.

Будь-який склад вбивства, зокрема й простого вбивства є злочином з матеріальним складом. Обов'язковими ознаками об'єктивної сторони таких складів є:

- суспільно небезпечне діяння;
- суспільно небезпечні наслідки;
- причинний зв'язок між суспільно небезпечним діянням та суспільно небезпечними наслідками.

Загальновизнаним є положення про те, що об'єктивна сторона вбивства, передбаченого ч. 1 ст. 115 КК України, характеризується:

- діяннями, спрямованими на позбавлення життя іншої людини;
- наслідком у виді смерті людини;
- причинним зв'язком між зазначеними суспільно небезпечним діянням та суспільно небезпечним наслідком.

Стосовно суспільно небезпечного діяння, то насамперед слід відзначити, що для складу, який аналізується є актуальним дискусійне в літературі питання про те, чи може бути вбивство вчинене шляхом бездіяльності. На наше переконання злочин, відповідальність за вчинення якого передбачена у ч. 1 ст. 115 КК України, може бути вчинено як шляхом дії – активної поведінки, так і шляхом бездіяльності, наприклад, якщо особа, яка доглядає за малолітньою дитиною, спеціально її не годує щоб та померла. Аналогічною може бути поведінка, яка полягає в ненаданні лікувальних засобів та харчів особі, яка не здатна сама це зробити. В таких випадках має місце бездіяльність суб'єкта, неможливість потерпілої особи самій підтримати важливі функції організму та забезпечення життєдіяльності такої особи входить до обов'язків суб'єкта.

Наступною обов'язковою ознакою складу простого умисного вбивства є настання суспільно небезпечних наслідків у вигляді смерті іншої людини. Переважна більшість вчених-криміналістів стверджує, що момент закінчення життя людини і відповідно закінчення вбивства є біологічна смерть, а саме той момент, коли внаслідок зупинки роботи серця припиняється постачання тканин організму киснем, і настали незворотні процеси розпаду клітин центральної нервової системи, а у корі головного мозку настає невідворотний розпад білкових тіл, після чого відновлення життєдіяльності організму є неможливим. Відповідь на багато питань про момент закінчення умисного вбивства містить у собі Інструкція з констатації смерті людини на підставі смерті мозку, затверджена наказом Міністерства охорони здоров'я України № 226 від 25 вересня 2000 р. [13], а саме й про те, що смерть мозку – це повне та незворотне припинення всіх його функцій, які реєструються на серці, що працює, та за примусової вентиляції легенів; смерть мозку прирівнюється до смерті людини тощо.

Обов'язковою ознакою об'єктивної сторони складу простого умисного вбивства людини є причинний зв'язок між суспільно небезпечним діянням та суспільно небезпечними наслідками у вигляді біологічної смерті людини. Наслідок у вигляді смерті людини має бути обов'язково результатом вчинення кримінально протиправного діяння і наставати внаслідок його вчи-

нення. Причинний зв'язок зі смертю людини буде мати місце лише тоді, коли смерть настала як миттєво внаслідок вчинення конкретного суспільно небезпечного діяння, так і якщо вона настала через значний проміжок часу після вчинення такого діяння.

Важливим є й те, що причинний зв'язок між кримінально протиправною поведінкою та настанням смерті може бути лише необхідним та безумовним, але в жодному разі не випадковим. За кваліфікації простого умисного вбивства іноді виникає питання про відсутність причинного зв'язку, коли настанню наслідку у вигляді смерті іншої особи сприяли особливі властивості організму потерпілої особи. Але, на нашу думку, причинний зв'язок не може розриватись суб'єктивними властивостями організму, адже він є категорією об'єктивною.

Іноді причинний зв'язок може бути ускладнено впливом зовнішніх факторів таких як поведінка третіх осіб або вплив сил природи чи навіть вина потерпілої особи. В таких випадках необхідно враховувати, що якщо такі зовнішні фактори з самого початку викликані і спрямовано діяннями винної особи, причинний зв'язок не припиняється.

Суб'єктом складу простого умисного вбивства визнається фізична осудна особа, яка досягла 14-ти річного віку. Відповідно факт визначення законодавцем пониженого віку, з якого може наставати кримінальна відповідальність за вчинення простого умисного вбивства лише підкреслює високий ступінь суспільної небезпеки даного кримінального правопорушення.

Із суб'єктивної сторони склад простого умисного вбивства характеризується виключно умисною формою вини, причому умисел може бути як прямим, так і непрямым. Також неможна виключати кримінальну відповідальність за просте умисне вбивство у разі заповідання смерті за невизначеного умислу, у випадках коли винна особа не передбачає можливість заподіяння шкоди потерпілому, зокрема й смерті. Встановлення форми вини складає собою основну частину питань у здійсненні кримінально-правової кваліфікації та у процесі розмежування простого умисного вбивства та інших посягань на життя людини.

Відповідно до визначення простого умисного вбивства у ч.1 ст.115 КК України варто відзначити, що диспозиція цієї норми не містить у собі вказівки на мотив і мету і тому можна констатувати, що вони не є обов'язковими ознаками суб'єктивної сторони цього складу, але опираючись на практику Верховного Суду України, варто зауважити, що в Ухвалі Верховного Суду України визначається, що у формулюванні обвинувачення, визнаного судом доведеним, яке зазначено в мотивувальній частині вироку, суд першої інстанції встановив, що удари ОСОБА_1 завдав ОСОБА_4 з невстановлених причин, не зазначивши при цьому підстави зміни обвинувачення в частині встановленого мотиву злочину. Встановлення мотиву вчинення злочину є обов'язковою ознакою суб'єктивної сторони злочину, передбаченого ч. 1 ст. 115 КК України [14].

Стосовно мотивів вчинення умисних вбивств в науковій літературі висловлювалась позиція, що суб'єктивна сторона умисних вбивств характеризується не тільки умислом, але й визначеним мотивом даних кримінальних правопорушень [4, с. 142].

Варто звернути увагу на те, що в складі простого умисного вбивства мотив, мета та емоційний стан викликаються однією і тією ж подією – простим, невираженим актом поведінки суб'єкта, спрямованим на умисне вбивство іншої людини.

Так, враховуючи все вищезазначене, здійснивши аналіз ознак простого умисного вбивства можна констатувати, що за ч. 1 ст. 115 КК України слід кваліфікувати вбивство, вчинене без кваліфікуючих ознак, які вказано у ч. 2 ст. 115 КК України та без пом'якшуючих обставин, передбачених у ст.ст.116-118 КК України, з ненависті до людини, злості, ревнощів, вчинене у сварці, бійці, з помсти або інших вчинків, які породжено поведінкою потерпілої особи. Таке вбивство може бути вчинено лише одноосібно, вперше, за наявності певного конфлікту між винним та потерпілим.

Вбивство іншої людини, яке тягне за собою відповідальність за ч. 1 ст. 115 КК України, потрібно розмежовувати з іншими складами вбивств, за вчинення яких, наприклад, посягання здійснюється на спеціального потерпілого. На відміну від складу простого вбивства, т.зв. «спеціальні» склади передбачено у: ст. 112 КК України (Посягання на життя державного чи громадського діяча); ст. 348 КК України (Посягання на життя працівника правоохоронного органу, члена громадського формування з охорони громадського порядку і державного кордону або військовослужбовця); ст. 348-1 КК України (Посягання на життя журналіста); ст. 379 КК України (Посягання на життя судді, народного засідателя чи присяжного у зв'язку з їх діяльністю, пов'язаною зі здійсненням правосуддя); ст. 400 КК України (Посягання на життя захисника чи представника особи у зв'язку з діяльністю, пов'язаною з наданням правової допомоги), вчиняються у зв'язку з виконанням такими спеціальними потерпілими своїх службових повноважень. За посягання на життя таких осіб, зокрема й за їх вбивство, передбачено найбільш суворі покарання у вигляді позбавлення волі з максимальною межею до 15 років або довічне позбавлення волі. А за просте умисне вбивство передбачено лише покарання у вигляді позбавлення волі на строк від семи до п'ятнадцяти років позбавлення волі, покарання у вигляді довічного позбавлення волі як альтернативне покарання тут не передбачено. За таких обставин варто відзначити, що право на життя перерахованих вище спеціальних потерпілих охороняється державою більш суворо, що, на нашу думку, і це є очевидним, протирічить нормам Конституції України (ст.ст. 3, 27) [11] про гарантії рівності прав людини. Адже право людини на життя є юридичною реальністю, закріплено у Конституції України

та є важливим об'єктивним, природним, невідчужуваним. Спільним між такими посяганнями є саме те, що всі вони посягають на життя іншої людини.

В результаті проведено дослідження основних ознак простого умисного вбивства можна відзначити, що в ч. 1 ст. 115 КК України сформульовано родовий склад вбивства і відносно інших складів умисних вбивств є нормою загальною. Для кваліфікації вчиненого як просте умисне вбивство необхідно встановити низку характерних для нього об'єктивних та суб'єктивних ознак. Загальним об'єктом позбавлення життя іншої людини, тобто вбивства, є сукупність суспільних відносин, охоронюваних кримінальним законом. Родовим об'єктом вбивства людини є суспільні відносини, що виникають стосовно охорони життя та здоров'я людини. Безпосереднім об'єктом вбивства людини виступають суспільні відносини, які виникають з приводу недоторканності життя іншої особи. Для об'єктивної сторони простого умисного вбивства характерними є три обов'язкові ознаки: 1) суспільно небезпечне діяння, яке полягає в посяганні на життя іншої людини, може вчинятись як у формі дії, так і бездіяльності; 2) настання суспільно небезпечних наслідків у вигляді настання біологічної смерті потерпілої особи; 3) причиновий зв'язок між вчиненим діянням та настанням смерті конкретної людини. Суб'єктом складу простого умисного вбивства визнається фізична осудна особа, яка досягла 14-ти річного віку. Суб'єктивна сторона складу простого умисного вбивства характеризується виключно умисною формою вини у формі прямого або непрямого умислу. Також, на нашу думку, необхідно встановлювати мету та мотив вчинення умисного вбивства і це може суттєво вплинути на кваліфікацію протиправного діяння.

ВИСНОВКИ

Отже, можна констатувати, що право на життя є основоположним та найбільш цінним для кожної людини. Дуже важливим в контексті кримінально-правової охорони життя людини вбачається реальність забезпечення застосування законодавства у сфері захисту абсолютного, невід'ємного права кожної людини на життя.

Зважаючи на сказане, серед перспектив подальших розвідок цього напрямку може бути розроблення вирішення питання саме про встановлення та всебічний аналіз основних ознак інших складів злочинів проти життя людини, включаючи і спеціальні склади злочинів проти життя людини. Деякі моменти цих питань залишаються малодослідженими та потребують додаткового аналізу.

Список використаних джерел

1. Кримінальний кодекс України: Закон України від 05 квітня 2001 року № 2314-III. *Відомості Верховної Ради України (ВВР)*. 2001. № 25-26. Ст. 31. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2314-14#Text>
2. Борисов В.І. Злочини проти життя і здоров'я: питання кваліфікації. Харків, 1995. 144 с.
3. Навроцький В.О. Кримінальне право України. Особлива частина. Курс лекцій. Київ, 2000. 342 с.
4. Вбивства людини за кримінальним правом України: монографія / В.К.Гришук та ін. Львів-Хмельницький, 2019. 335 с.
5. Кримінальний кодекс України: Закон України від 1960 року 2001-05 (втратив чинність). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2001-05#Text>
6. Каранікола О.П. Поняття та ознаки вбивства. *Учені записки Таврійського національного університету імені В.І.Вернадського. Серія «Юридичні науки»*. 2013. Том 26 (65). №1. С. 388-393.
7. Текст проекту нового Кримінального кодексу України (станом на 02.07 2024 р.). URL: <https://newcriminalcode.org.ua/upload/media/2024/07/03/kontrolnyj-tekst-proyektu-kk-stanom-na-02-07-2024.pdf>
8. Гришук В.К. Загальний, родовий та безпосередні основні об'єкти злочинів проти життя і здоров'я. *Вісник Львівського*

інституту внутрішніх справ. 2002. №1. С.77–88.

9. Гришук В.К. Основний склад умисного вбивства за Кримінальним Кодексом України 2001 р. *Бюлетень Міністерства юстиції України*. 2003. №2. С.40–51.

10. Гришук В.К. До питання про поняття об'єкта злочину в сучасній науці кримінального права. *Наукові записки Харківського економіко-правового університету. Право. Економіка. Гуманітаристика*. 2004. С. 30-37.

11. Конституція України: Закон від 28 червня 1996 року № 254к/96-ВР. *Відомості Верховної Ради України (ВВР)*. 1996. № 30. Ст. 141. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254k/96-вр#Text>

12. Вереша Р.В. Кримінальне право України. Загальна частина. Київ, 2023. 576 с.

13. Інструкція щодо констатації смерті людини на підставі смерті мозку: затв. наказом МОЗ України від 25.09.2000 № 226. *Офіційний вісник України*. 2000. № 42. Ст. 1804. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1260-20#Text>

14. Ухвала колегії суддів Судової палати у кримінальних справах Верховного Суду України від 16 березня 2006 р. *Кримінальне судочинство в Україні: Судова практика. Злочини проти життя особи (вбивства)*. Київ, 2007. С. 378-385.

References

1. Criminal Code of Ukraine: Law of Ukraine dated April 5, 2001 No. 2314-III. *Bulletin of the Verkhovna Rada of Ukraine (VVR)*. 2001. No. 25-26. Art. 31. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2314-14#Text> (in Ukrainian).

2. Borisov V.I. Crimes against life and health: questions of qualification. Kharkiv, 1995. 144 p. (in Ukrainian).

3. Navrotsky V.O. Criminal law of Ukraine. A special part. Course of lectures. Kyiv, 2000. 342 p. (in Ukrainian).

4. Homicides under the criminal law of Ukraine: monograph / V.K. Hryshchuk et al. Lviv-Khmelnytskyi, 2019. 335 p. (in Ukrainian).

5. Criminal Code of Ukraine: Law of Ukraine of 1960 2001-05 (expired) // URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2001-05#Text> (in Ukrainian).

6. Karanikola O.P. Concept and signs of murder. *Scholarly Notes of V.I. Vernadsky Tavri National University. Series "Legal Sciences"*. 2013. Vol. 26 (65). No. 1. pp. 388-393. (in Ukrainian).

7. Text of the project of the new Criminal Code of Ukraine (as of July 2, 2024). URL: <https://newcriminalcode.org.ua/upload/media/2024/07/03/kontrolnyj-tekst-proyektu-kk-stanom-na -02-07-2024.pdf> (in Ukrainian).

8. Hryshchuk V. K. General, generic and immediate main objects of crimes against life and health // *Bulletin of the Lviv Institute of Internal Affairs*. 2002. No. 1. P.77–88 (in Ukrainian).

9. Hryshchuk, V. K. The basic structure of premeditated murder according to the Criminal Code of Ukraine of 2001 // *Bulletin of the Ministry of Justice of Ukraine*. 2003. No. 2. P.40–51 (in Ukrainian).

10. Hryshchuk V.K. On the question of the concept of the object of crime in the modern science of criminal law. *Scientific notes of the Kharkiv Economic and Legal University. Law. Economy. Humanities*. 2004. pp. 30-37 (in Ukrainian).

11. Constitution of Ukraine: Law of June 28, 1996 No. 254k/96-ВР // *Bulletin of the Verkhovna Rada of Ukraine (VVR)*. 1996. No. 30. Art. 141. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254k/96-вр#Text> (in Ukrainian).

12. Veresha R. V. Criminal Law of Ukraine. General part. 9th edition, revised. and added Kyiv: Alerta, 2023. 576 p. (in Ukrainian).

13. Instructions on establishing the death of a person on the basis of brain death: approved. by order of the Ministry of Health of Ukraine dated September 25, 2000 No. 226 // *Official Gazette of Ukraine*. 2000. No. 42. Art. 1804. // URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1260-20#Text> (in Ukrainian).

14. Resolution of the panel of judges of the Judicial Chamber in criminal cases of the Supreme Court of Ukraine dated March 16, 2006. *Criminal justice in Ukraine: Judicial practice. Crimes against a person's life (murder)*. Kyiv, 2007. pp. 378-385. (in Ukrainian).

Nataliia PLYSIUK

PhD in Legal Sciences, acting Professor of department, Leonid Yuzkov Khmelnytskyi University of Management and Law

ORCID: <https://orcid.org/0000-0001-9857-929X>

e-mail: nataliiaplysiuk25@gmail.com

SIGNS OF SIMPLE PREMEDITATED MURDER UNDER THE CRIMINAL LAW OF UKRAINE

Issues related to the characterization and analysis of the main signs of simple premeditated murder under the criminal law of Ukraine are investigated. An obligatory integral feature of intentional murder, including its simple composition, is its illegality. The wrongfulness of murder, like any other criminal offense, is determined by guilt and punishment. Illegality means the prohibition by the criminal law norm of committing this or that act under the threat of punishment for it. For a detailed and comprehensive analysis of this or that criminal law norm, in our case the norm that provides for the so-called simple murder, it is important first of all to establish the signs that in their totality form the composition of a specific criminal offense. It is worth noting that for the correct criminal-legal qualification, the most optimal and justified is the analysis of the signs of the composition of the criminal offense by the elements of this composition. The paper uses a number of methods of scientific knowledge: hermeneutic, historical-legal, systemic, dialectical, functional, formal-logical analysis. The murder of a person, provided for in part 1 of Article 115 of the Criminal Code of Ukraine, in the theory of criminal law is called murder without mitigating and aggravating circumstances or the main component of murder, simple component of murder (simple murder) or component of murder without qualifying features. Part 1 of Article 115 of the Criminal Code of Ukraine is a general norm in relation to other forms of intentional murder, i.e., it formulates the generic form of murder, from which qualifying features are already distinguished, i.e. qualified forms of intentional murder (Part 2 of Article 115 of the Criminal Code of Ukraine) and privileged composition of intentional murders (Articles 116-118 of the Criminal Code of Ukraine), which in turn are special norms. When establishing the features that make up simple intentional murder as an independent criminal offense, one should first of all pay attention to its objective and subjective features. The murder of another person, which entails responsibility under Part 1 of Article 115 of the Criminal Code of Ukraine, must be distinguished from other forms of murder, when committed, for example, an assault is made on a special victim.

Keywords: murder, criminal law, deprivation of life, composition of a criminal offence, qualification